

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 24 stycznia 2023 r.

Poz. 738

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.11.2023.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 13 stycznia 2023 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

orzekam

nieważność § 1 pkt 2 w zakresie zwrotu: "innym niż podstawowe" oraz § 1 pkt 3 uchwały nr XLIV/236/2022 Rady Miasta i Gminy Jaraczewo z dnia 13 grudnia 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, który otrzymuje strażak ratownik Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Jaraczewo uczestniczący w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 13 grudnia 2022 r. Rada Miasta i Gminy Jaraczewo podjęła uchwałę nr XLIV/236/2022 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego, który otrzymuje strażak ratownik Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Jaraczewo uczestniczący w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, zwaną dalej "uchwałą".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 15 oraz art. 40 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) i art. 15 ust 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 2490 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 16 grudnia 2022 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2490 ze zm.), zwanej dalej „u.o.s.p.”, "Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny". W myśl art. 15 ust. 2 u.o.s.p.: „Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy”.

Podkreślenia wymaga, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego na podstawie i w granicach ustaw. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obowiązuje organy władzy publicznej do działania na podstawie

i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w związku z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11). Poprzez działanie na podstawie i w granicach prawa w zakresie podejmowania uchwał przez organy jednostek samorządu terytorialnego rozumieć należy działanie z godne z przepisami regulującymi podstawy prawne podejmowania uchwał; przepisami prawa ustrojowego; przepisami prawa materialnego oraz zgodne z przepisami regulującymi procedurę podejmowania uchwał (por. wyrok WSA w Łodzi z 21 stycznia 2009 r., III SA/Łd 564/08; wyrok NSA oz. we Wrocławiu z 20 kwietnia 1999 r., II SA/Wr 364/98).

Rada Miasta i Gminy Jaraczewo w § 1 uchwały uregulowała, iż: "Ustala się ekwiwalent pieniężny, który otrzymuje strażak ratownik ochotniczych straży pożarnych z terenu Gminy Jaraczewo, uczestniczący w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej w wysokości: 1) za udział w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej – 22,00 zł, 2) za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu innym niż podstawowe – 5,00 zł, 3) udział w innych działaniach na terenie Gminy Jaraczewo – 14,00 zł".

W ocenie organu nadzoru przepis § 1 pkt 2 w zakresie zwrotu: "innym niż podstawowe" uchwały nie znajduje uzasadnienia prawnego i pozostaje w istotnej sprzeczności z art. 15 ust. 1 i ust. 2 u.o.s.p..

Zauważyć należy, że przepisy art. 15 ust. 1 i ust. 2 zdanie pierwsze u.o.s.p. upoważniają radę gminy do ustalenia w drodze uchwały, nie rzadziej niż raz na 2 lata, wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników OSP, którzy uczestniczyli w każdym działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu. Ustawodawca w tej regulacji nie różnicuje rodzaju ćwiczeń czy szkoleń za które ekwiwalent dla strażaków ratowników ma być wypłacony. Tymczasem Rada Miasta i Gminy Jaraczewo w § 1 pkt 2 uchwały uregulowała, że ekwiwalent dla strażaków ratowników będzie wypłacony tylko za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu innym niż podstawowe, przez co dokonała nieuprawnionej zawężającej modyfikacji art. 15 ust. 1 u.o.s.p.. Uchybienie to ma charakter istotnego naruszenia prawa i rodzi konieczność stwierdzenia nieważności § 1 pkt 2 w zakresie zwrotu: "innym niż podstawowe" rozpatrywanej uchwały.

Organ nadzoru stwierdza, iż także § 1 pkt 3 uchwały, w którym określono wysokość ekwiwalentu za "udział w innych działaniach na terenie Gminy Jaraczewo", nie znajduje uzasadnienia prawnego i pozostaje w istotnej sprzeczności z art. 15 ust. 1 u.o.s.p..

W ocenie organu nadzoru do kompetencji rady gminy zastrzeżone zostało ustalenie wysokości ekwiwalentu za cztery rodzajowo i ściśle określone ustawowo czynności, tj.: za udział członków ochotniczej straży pożarnej w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu oraz ćwiczeniu. Treść przepisu art. 15 ust. 1 u.o.s.p. formułuje zamknięty katalog okoliczności, które uprawniają strażaka ratownika OSP do otrzymania ekwiwalentu pieniężnego. Wobec czego, wypłacenie ekwiwalentu następuje tylko w przypadku uczestnictwa strażaka ratownika OSP w czynnościach wskazanych w tym przepisie. W ocenie organu nadzoru Rada Miasta i Gminy Jaraczewo nie została upoważniona do formułowania dodatkowych przesłanek uzasadniających wypłatę ekwiwalentu, w drodze uchwały ustalającej jego wysokość, poprzez wprowadzenie możliwości wypłaty środków za inne działania strażaków ratowników OSP na terenie Gminy Jaraczewo.

Wobec powyższego, w ocenie organu nadzoru, jako istotne naruszenie prawa uznać należy określenie przez Radę Miasta i Gminy Jaraczewo w § 1 pkt 3 uchwały wysokości ekwiwalentu za "udział w innych działaniach na terenie Gminy Jaraczewo", bowiem stanowi to przekroczenie zakresu umocowania wynikającego z treści art. 15 ust. 1 u.o.s.p.

W tym stanie rzeczy, należało orzec jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Michał Zieliński
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

1. Rada Miasta i Gminy Jaraczewo
2. Burmistrz Miasta i Gminy Jaraczewo